

**TELE
INDUSTRIEN**
teleselskabernes
branchesamarbejde

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

Sendt pr. mail til djg@ens.dk
og pehpe@kefm.dk

København, 14. august 2020

Specialudvalgshøring over Europa-Kommissionens høring om revision og forlængelse af roamingreglerne

Teleindustrien (TI) hilser Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets specialudvalgshøring over Europa-Kommissionens (EU-Kommissionen) høring om revision og forlængelse af roamingreglerne (RLAH) velkommen, og fremsender herunder sine bemærkninger.

Siden RLAH trådte i kraft har EU's roamingmarkeder udviklet sig markant. Konkurrencedynamikken baseret på kommercielle aftaler er dog samtidigt afgørende elementer i den løbende markedsudvikling i roamingmarkederne.

Det oprindelige formål med RLAH er i dag opnået, og er samlet opfattet som en stor sejr for borgere og virksomheder, herunder blandt små- og mellemstore virksomheder, der i dag kan rejse og roame næsten uden begrænsninger i alle EU/EØS-lande. TI anerkender dog, at der naturligvis kan være nogle meget specifikke emner, såsom alarmkommunikation eller svindel, der kunne undersøges yderligere i indeværende evaluering og revision.

Der har været en markant vækst i rejsetrafikken, især på datasiden de senere år, men den fremtidige udvikling af slutbrugernes anvendelse af især dataroaming bør vurderes specifikt og præcist før indgreb stadfæstes.

TI minder om, at interventionen i detailsalgspriser har krævet omfattende ændringer i it- og faktureringsystemer og i engros- og detailsalgskontrakter oven i de øgede netværksomkostninger. Omkostningsdækning og hensigtsmæssige anvendelsesbestemmelser er derfor fortsat vigtige, og yderligere forpligtelser bør kun være rettet mod klare markedsfejl.

Engrosprislofter

TI finder det desuden væsentligt, at engrosprislofterne reduceres yderligere i forbindelse med revisionen af RLAH-reglerne til gavn for konkurrencen og – i sidste ende – i målet om lavere priser for slutbrugerne. Markant lavere engrosprislofter er essentielle for, at det fortsat er muligt for europæiske forbrugere at bruge

stigende dataforbrug, opnå alle fordelene af fremtidens innovative og digitale tjenester samt at kunne realisere det fulde potentiale ved det digitale indre marked.

Servicekvalitet

I EU-Kommissionens arbejdsdokument (SWD(2019)416 final), der ledsager roaming-rapporten fra november 2019, bemærkes det, at slutbrugerne generelt har en meget lav utilfredshed med den servicekvalitet (QoS), der leveres, mens der roames. Dette er baseret på få eller ingen klager herom, som er modtaget af de nationale tilsynsmyndigheder. TI er ej heller bekendt med sådanne klager i Danmark. Slutbrugere er generelt opmærksomme på, at forskellige lande og forskellige netværk kan have forskellige niveauer af QoS. TI ser ikke umiddelbart noget tegn på, at hverken danskere eller borgere fra andre EU-lande opfatter roaming-QoS som et emne, der kræver lovgivningsmæssig indgriben.

TI anser forskellige niveauer af QoS på tværs af landegrænser som naturligt, og idet det umiddelbart ikke er et problem for hverken privatkunder eller virksomheder, bør indgriben maksimalt udstrækkes til krav om oplysning af minimum QoS til slutbrugerens mulighed for roaming i andre EU-lande end hjemlandet. Det kunne også eventuelt overvejes at lovgive imod diskrimination i QoS mellem en kunde, der roamer på en udenlandsk netværksoperatørs netværk, og en kunde i hjemlandet, der anvender samme netværksoperatørs netværk.

Alarmkommunikation

Med hensyn til udvidelse af alarmkommunikation fra opkald til fx SMS, bør det sikres, at de løsninger, der implementeres, harmoniseres med løsninger i det øvrige EU. Dels for at sikre ensartet funktionalitet på tværs af landegrænser særligt ved roaming. Dels for at drage nytte af en rationel fælles udvikling af tjenesterne, hvilket også kan være med til at reducere omkostningerne ved de nye tekniske tjenester.

Som det er nu, vil der være en række tekniske udfordringer ved at foretage alarmkommunikation via SMS, hvis man anvender inbound eller outbound roaming. Der er pt. ikke nogen teknisk løsning eller standard, som favner problemet, og kan sikre en pålidelig håndtering af alarm-SMS'er fra danskere i udlandet og udlændinge i Danmark.

Ved inbound roaming vil alarm-SMS'en blive sendt direkte til hjemmeoperatørens SMSC, der vil forsøge at videresende SMS'en som en alarm-SMS til alarmcentralen i slutbrugerens hjemland. Det samme gør sig gældende ved outbound roaming, hvor alarm-SMS'en vil blive sendt til den danske alarmcentral, trods slutbrugeren er fysisk placeret i et andet land. Operatøren har ikke mulighed for at identificere, hvor slutbrugeren er, og derved ikke have mulighed for at sende alarm-SMS'en til det rette lands alarmcentral. Herudover kan der også være sproglige og kulturelle barrierer.

TI opfordrer til, at EU forsøger at opnå en global standard for alarmkommunikation ved SMS gennem GSMA. Alternativt at der laves en europæisk standard.

Separat salg til roaming

Fsva. det separate salg til roaming bifalder TI erklæringen om "*the separate sale of roaming services would no longer be required.*" Det skal dog bemærkes hertil, at der ikke kan forventes økonomiske fordele eller omkostningsreduktioner som følge heraf, da omkostningerne til implementering af den tekniske løsning allerede er afholdt af operatørerne.

Svindel

TI hilser det i øvrigt velkommen, at EU-Kommissionen påtænker at gå et spadestik dybere i detaljerne vedrørende svindel, der er et spørgsmål indeholdende meget kompleksitet. TI vurderer her, at mulig regulering kan være nødvendig for at hjælpe operatørerne. Opportunistisk anvendelse af roamingreglerne, der giver

ikke-europæiske rejsende samme betingelser som europæiske borgere, bør desuden tillige adresseres af EU-Kommissionen.

Value added-tjenester

TI er enige i spørgsmålene, der er knyttet til 'value added'-tjenester, især problematikken i forbindelse med ukendte prisniveauer for sådanne tjenester i det besøgte land, der faktureres til en høj sats til operatøren i hjemlandet. Der er også svigagtig anvendelse af dette problem, som EU-Kommissionen bør kigge nærmere på.

M2M-tjenester

IoT- og M2M-tjenester er et komplekst problem i forbindelse med roaming. TI opfordrer til, at EU-Kommissionen overvejer de grundlæggende forskellige karakteristika af IoT/M2M-tjenester fra traditionelle tale- og datatjenester. Herudover mener TI, at der behov for at lave en dybdegående analyse, for at afdække eventuelle problemer med permanent roaming, påvirkningen på indenlandske tjenester samt specifikke spørgsmål som meget små datatransmissioner - fx på nye mobilteknologier såsom Narrowband IoT. Danmark bør ikke gå enegang med en M2M-lovgivning, der kan diskriminere danske udbydere i en konkurrence, der ubestrideligt er international. En gradvis international harmonisering er den eneste farbare vej på M2M-området. Erfaringen hos TI er, at de virksomheder, der efterspørger M2M-løsninger udmærket forstår udfordringerne og forstår at indrette sig herefter i forbindelse med aftaleindgåelse. Eventuelle udfordringer i forbindelse med større offentlige udbud bør på tilsvarende vis også relativt enkelt kunne løses ved, at der fremover kan stilles specifikke krav til leverandører allerede i forbindelse med de offentlige udbud og indkøb af M2M-tjenester. TI finder således, at M2M- og IoT-tjenester bør holdes udenfor RLAH-forordningen.

Rimeligt forbrug

Om rimeligt forbrug anerkender EU-Kommissionen i rapporten fra 2019, at kun et ekstremt lille mindretal af de mest intensive roamingforbrugere i praksis er berørt af anvendelsen af politikken vedrørende rimeligt forbrug i medfør af forordningens artikel 6 b, mens det overvældende flertal af forbrugere ikke er det. Selv om det i høringsdokumentet fremgår, at EU-Kommissionen ikke har til hensigt at foreslå ændringer til bestemmelserne om rimeligt forbrug, vil TI gerne fremhæve kompleksiteten og omkostningen ved denne proces samt opfordre til, at politikken fastholdes som hidtil, eller alternativt, at den forenkles.

Forholdet til virtuelle mobiloperatører

Endeligt anerkender TI, at engrosaftaler om roaming mellem to mobilnetværksoperatører (MNO) kontra mellem en MNO og en virtuel mobiloperatør (MVNO) oftest er mere fordelagtig i MNO'ens favør, som det tillige fremgår af EU-Kommissionens arbejdsdokument (SWD(2019)416 final). TI opponerer dog imod at indføre krav om, at en MNO forpligtes til at videregive/-sælge en 'rabat' til en MVNO, som MNO'en opnår gennem engrosroamingtjenesten. Dette begrundes i, at et sådan krav ikke tager højde for de omkostninger afholdt af MNO'en, som er vært for den indgående roamingtrafik, hvilket er det afgørende element for den rabat, som MNO'en opnår fra et besøgt netværk. Desuden vil et sådan krav givet vis have en stigende effekt på de indenlandske engrospriser. TI henviser desuden til BEREC's bemærkninger herom, som ses på side 90 i EU-Kommissionens arbejdsdokument (SWD(2019)416 final), der forklarer, at en sådan mekanisme vil være meget kompliceret at implementere i praksis (fx fordi en MNO har flere bilaterale aftaler i hvert enkelt medlemsland, ofte med komplekse prisstrukturer og rabatter, der afhænger af mængder, og tildeles ofte i slutningen af de specificerede perioder), samt at det vil være særdeles vanskeligt at overvåge og håndhæve af de nationale tilsynsmyndigheder.

Afsluttende bemærkninger

TI står naturligvis til rådighed måtte Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Energistyrelsen eller andre relevante myndigheder have opklarende spørgsmål til ovenstående.

Med venlig hilsen,

A handwritten signature in black ink, reading 'Jakob Willer'.

Jakob Willer
Direktør
Teleindustrien - Danmark